

**Základní škola Valašské Meziříčí, Vyhlídka 380, okres Vsetín,
příspěvková organizace**

Minimální preventivní program 2019/2020
v oblasti rizikového chování

1.Úvod

Úkolem primární prevence je vyloučení všech rizik a vlivů narušujících zdravý osobnostní a sociální vývoj dětí a mládeže. Účinná prevence musí ovlivnit chování ve smyslu podpory zdraví jak duševního, tak tělesného. Je určena pro žáky a pedagogické pracovníky školy a ve svém důsledku vede k pozitivní změně klimatu s minimem kázeňských problémů ve škole i mimo školu. Předpokladem pro naplnění cílů prevence je nejen spolupráce všech složek – čili žáků, pedagogů, rodičů, ale i sebevzdělávání pedagogů, změna náhledu a postojů k předávání informací – využívání řady inovativních metod výuky tak, aby to bylo pro žáky zajímavé, obohacující, ale také zážitkové. Dále je důležité zjištění postoje žáků k jednotlivým rizikovým faktorům. Naše škola proto připravuje a realizuje komplexní program primární prevence rizikového chování, který je neoddělitelnou součástí výuky i života celé školy. Při jeho naplňování se snažíme, aby každodenní život školy poskytoval žákům příjemné, bezpečné školní klima, potřebné informace přiměřené jejich věku, vedl k osvojení si pozitivního sociálního chování, k rozvoji osobnosti, k odmítání forem sebestrukce a porušování zákona a umožňoval osvojování si kompetencí zdravého životního stylu. V rámci prevence se snažíme doplňovat seznam přednášek, besed a akcí, do kterých se snažíme zapojovat nejen žáky, ale také pedagogy, rodiče a širokou veřejnost.

Při sestavování minimálního plánu prevence bylo využito těchto dokumentů:

- Vyhláška MŠMT č.72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28)
- Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)
- Školský zákon
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 - 2027
- Školní preventivní strategie na roky 2019 - 2024

2. Charakteristika školy:

Základní škola Valašské Meziříčí, Vyhlídka 380, okres Vsetín, příspěvková organizace se nachází v centru města Valašského Meziříčí, tvoří ji nově zrekonstruované budovy, umístěné v oploceném areálu, které tvoří upravené moderní a bezpečné zázemí – víceúčelové hřiště, hřiště pro školní družinu, fotbalové hřiště, hřiště s tartanovým povrchem.

Personální obsazení školy:

Na škole vyučuje 28 pedagogů, kteří mají odpovídající vzdělání. Dále 4 vychovatelky školní družiny, 2 asistentky pedagoga.

Počet tříd naší školy – 21.

Počet žáků naší školy – 505.

3. Analýza současného stavu:

Při sestavování plánu prevence vycházíme z potřeb školy, z potřeb žáků. Ke zjištění stavu výskytu rizikového chování využíváme pohovorů jak se žáky a zákonnými zástupci, s pedagogy, tak dotazníkového šetření, připomínek dětí vycházejících z třídnických hodin, ale také žákovského parlamentu a rozboru výskytu rizikových jevů v minulých letech (dle evidence ŠMP). Využíváme nabídek organizací, které se nám osvědčily a měly ohlas nejen u dětí, ale i pedagogů. S některými spolupracujeme už několik let, ale snažíme se hledat i nové možnosti. Zapojujeme se také do jednorázových akcí. Využíváme časopis Prevence, časopis Třídní učitel a vedení třídy a vhodné materiály, které nacházíme nejen v tisku, ale také na webových stránkách různých organizací.

4. Cíle prevence:

- a) Předcházení rizikovým jevům v chování žáků:

- Virtuální drogy (počítače, televize, mobil – mobilní funkce, data, internet), gambling
- Šikana, kyberšikana
- Vandalismus a další formy násilného chování
- Záškoláctví
- Krádeže osobních věcí
- Rizikové sporty a rizikové chování v dopravě
- Drogové závislosti, alkoholismus a kouření
- Poruchy příjmu potravy
- Vulgární vyjadřování

b) Rozpoznání a zajištění včasné intervence zejména v případech:

- Šikana
- Užívání drog
- Sebepoškozování
- Týrání a zneužívání dětí
- Ohrožování mravní výchovy mládeže
- Poruchy příjmu potravy (bulimie, anorexie)
- Domácí násilí

Další cíle:

- Dobrá informovanost všech žáků školy v oblasti rizikového chování – přednášky, besedy, třídnické hodiny, pohovory se žáky (individuální, skupinové), dotazníková forma, práce s literaturou (nabídka literatury)
- Systematická výuka a výchova žáků ke zdravému životnímu stylu.
- Vytvoření dostatečného zázemí k trávení volného času v prostorách školy.
- Podpora vlastních aktivit žáků a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností.
- Začleňování méně průbojných žáků do kolektivu, odstranění nevhodného chování mezi žáky.
- Zapojení celého pedagogického sboru školy do systému prevence.
- Aktivní spolupráce s rodiči žáků a organizacemi podporujícími prevenci.

- Zapojení žáků do ekologických projektů školy – třídění odpadu, sběr papíru, sběr kaštanů...

5. Zajištění prevence:

Vzdělávání pedagogů:

- Vzdělávání v oblasti šikany a rizikových jevů
- Vzdělávání dle aktuální nabídky
- Školská legislativa
- Samostudium

Rodiče a veřejnost:

- Seznámení rodičů s MPP (třídní schůzky, web školy)
- Seznámení se Školním řádem, Školní preventivní strategií, Programem proti šikanování, Metodickým pokynem MŠMT ČR č.j.21149/2016 k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních
- Postupem školy při řešení problémů žáků v rámci rizikového chování
- Seznámení rodičů s nebezpečím rizikového chování
- Pravidelné konzultační hodiny (třídní učitel, výchovný poradce, školní metodik prevence)
- Nabídka seznamů a kontaktů podpůrných organizací
- Zapojení rodičů do akcí školy

Na preventivním programu ve škole se podílejí pedagogičtí i správní zaměstnanci školy.

Zástupce ředitele školy - je členem týmu pro prevence, jedná se zákonnými zástupci, zodpovídá za plnění programu prevence.

Školní metodik prevence – sestavuje plán prevence a zajišťuje další aktivity v rámci prevence, spolupracuje s vedením školy a ostatními pedagogickými pracovníky, okresním metodikem

prevence a organizacemi, které se prevencí zabývají. Eviduje a řeší sociálně patologické jevy ve škole, informuje učitele o problémech a předává materiály, účastní se schůzek metodiků, čerpá materiály a náměty z tisku a médií.

Výchovný poradce - eviduje děti s poruchami učení a chování, spolupracuje s PPP, osobními asistenty, úzce spolupracuje se školním metodikem prevence.

Třídní učitel - sleduje vztahy dětí ve třídě, podílí se na aktivitách zaměřených na prevenci, řeší společně s výchovnou komisí vzniklé problémy, úzce spolupracuje se zákonnými zástupci problémových žáků.

Preventivní tým - šetří a řeší rizikové chování žáků, jedná se zákonnými zástupci, jedná s příslušnými orgány a institucemi zabývajícími se řešením rizikového chování.

6. Plán hlavních aktivit:

Na 1.stupni se zaměříme na bezpečnost žáků (dopravní situace – pohyb venku, na hřišti, na silnici apod, nebezpečí kontaktu s cizími osobami), dále na poskytování první pomoci, ale také na vztahy mezi dětma, chování dětí k pedagogům i dětí k sobě navzájem (tolerance, úcta, hodnoty, postoje). Školní metodik prevence zajistí besedu s žáky 4. a 5. ročníků na téma šikana.

V letošním školním roce se školní metodik prevence opět zaměří na užší spolupráci s vychovatelkami školní družiny a školního klubu v rámci prevence (vzájemná informovanost – společné porady, začleňování her na prevenci šikany, podporu přátelských vztahů apod.).

Naše škola se i nadále ve spolupráci s HZS Valašského Meziříčí aktivně zapojí do projektu Hasík. Dále do Školního projektu (Ovoce, zelenina, mléko do škol). Všechny ročníky se zapojí do projektu týkajícího se zdravé výživy – Zdravá pětka, Párty se zdravou pětkou.

Žáci 6. A 7. ročníků ročníku se opětovně zapojí do projektu Hasiči pro školy – v oblasti Ochrany člověka za mimořádných událostí.

V rámci prevence se na 2. stupni zaměříme na akce týkající se drogové závislosti, požívání alkoholických a tabákových výrobků, ale také na problematiku poruch příjmu potravy (anorexie, bulimie) a mezilidských vztahů.

Pro žáky 6. ročníků zorganizujeme adaptační pobyt ve spolupráci s DIS Fryšták.

Žáci 8. ročníků se zúčastní projektu Život online (DIS Fryšták), který je zaměřen na užívání internetu, nebezpečí internetu, sociálních sítí, rozvoj komunikace.

Nabídneme žákům volnočasové aktivity (společensko-vědní kroužky, sportovní, jazykové kroužky).

Také pro žáky připravíme lyžařské kurzy, exkurze, školy v přírodě a školní výlety.

V oblasti ekologie budeme pokračovat ve sběru papíru, v třídění odpadu.

Aktivně budeme nadále podporovat projekt „Férová škola“.

Nově se zapojíme do projektu „Skutečně zdravá škola“. Projekt je doporučován MŠMT a také Národní sítí Zdravých měst. Bude se v něm řešit téma stravování, návyků, dovedností. Pedagogové budou postupovat dle metodických návodů, budou mít k dispozici metodické materiály. Zapojí se samozřejmě také školní jídelna (vedoucí stravování, kuchařky). Program cílí také na spolupráci s rodiči.

Nově se naše škola zapojí do dalšího projektu „Nenech to být“. Jedná se o projekt studentů podporován MŠMT, který pomocí webové a mobilní aplikace – tzv. online schránky důvěry pomáhá řešit otázky šikany, kybersikany, sexuálního obtěžování, vylučování z kolektivu a dalších sociálních problémů.

Nově se naše škola zapojí do projektu „Finančně gramotná škola“. Hlavním smyslem koncepce je pomoci školám pozvednout kvalitu výuky finanční gramotnosti.

Již druhým rokem se ve spolupráci s AŠSK naše škola účastní projektu „Sportuj ve škole“.

Aktivity související se školou:

- dny otevřených dveří pro rodiče
- vánoční jarmark a vánoční dílny
- zápis budoucích prvňáčků
- velikonoční dílny
- Rozloučení s žáky 9. ročníků
- Hrátky s předškoláky

Aktivity pro žáky:

- Projektové dny (zaměřené na bezpečnost, podpora přátelských vztahů apod.)
- Maškarní karneval
- Den Země (pro 1., 2. stupeň)

- Sportovní soutěže a aktivity
- Zapojení do soutěží, olympiád
- Mikulášská nadílka pro žáky 1. stupně
- Pěvecká soutěž
- Recitační soutěž
- Literární soutěž
- Zapojení do literárních a výtvarných soutěží organizovaných jinými organizacemi (BESIP, Hasiči)
- Den dětí

Na všech těchto akcích se bude podílet pedagogický sbor.

K nabídce přednášek a besed mohou během školního roku přibýt další.

Prevence ve vyučování:

Pro tento školní rok zajišťujeme tyto besedy a přednášky:

1.stupeň:

Pro žáky 1.stupně bude zorganizována ukázka výcviku služebních psů MP.

1.ročník:

Bezpečně do školy (MP)

Ovocentrum

První pomoc

Zdravá pětka

Školní projekt (ovoce, mléčné výrobky)

2.ročník:

Projekt „Hasík“

Ovocentrum

Bezpečně do školy (MP)

První pomoc

Společný den žáků 2.a 8. ročníků

Zdravá pětka

Školní projekt (ovoce, mléčné výrobky)

3.ročník:

Ovocentrum

Bezpečně doma i na ulici

První pomoc

Zdravá pětka

Školní projekt (ovoce, mléčné výrobky)

4.ročník:

Dopravní výchova, Kurz cyklisty

Návštěva služebny MP

Mezilidské vztahy

Šikana aneb nauč se říkat „Ne“

Zdravá pětka

Školní projekt (ovoce, mléčné výrobky)

5.ročník:

Návštěva služebny MP

Bezpečné chování (PČR)

Mezilidské vztahy

Emoce

Šikana aneb nauč se říkat „Ne“

Kyberšikana

Zdravá pětka

Školní projekt (ovoce, mléčné výrobky)

6.ročník:

Hasiči pro školy

Hasík

První pomoc

Adaptační pobyt ve Fryštáku

Alkohol a kouření tabákových výrobků

Poruchy příjmu potravy – anorexie, bulimie

Párty se Zdravou pětkou

Školní projekt (ovoce, mléčné výrobky)

7. ročník:

E- bezpečí – Rizika internetu a kyberšikana

Proměny a dospívání

Poruchy příjmu potravy – anorexie, bulimie

Alkohol a kouření tabákových výrobků

Párty se Zdravou pětkou

Školní projekt (ovoce, mléčné výrobky)

8.ročník:

První pomoc

Trestní činnost mládeže páchaná na mládeži (PČR)

Kurz sebeobrana

Život v závislosti

Párty se Zdravou pětkou

Život online – projekt DIS Fryšták

Školní projekt (ovoce, mléčné výrobky)

9.ročník:

Rizikové chování

Trestní odpovědnost u nezletilých a mladistvých

Kurz sebeobrany

Mamma Help – Prevence karcinomu prsu

Školní projekt (ovoce, mléčné výrobky)

V rámci školy bude fungovat řada zájmových kroužků. Pro žáky 1.ročníku opět zorganizujeme Rozloučení s podzimem (lampionový průvod). Budeme úzce spolupracovat se školní družinou, a projekty realizované ve vyučování se budeme snažit začlenit i do odpolední činnosti školní družiny ve spolupráci s vedoucí vychovatelkou.

V průběhu hlavních prázdnin chceme zorganizovat opět pro nově nastupující žáky příškolní tábor. Podle možností zrealizujeme pro žáky 2.stupně výtvarný tábor.

7. Formy a metody práce:

1. jednorázové akce – besedy a přednášky
2. mimoškolní činnost – ŠD, školní knihovna, lyžařský výcvik, sportovní aktivity, zájmové kroužky
3. organizování školních výletů, pobytů na školách v přírodě
4. návštěva filmových a divadelních představení, výchovných pořadů v KZ
5. soutěže, olympiády
6. vytvoření pravidel žáků pro soužití ve třídě
7. projekty zaměřené na prevenci – Den zdraví
8. návštěvy zařízení zabývajících se prevencí (nizkoprahové centrum, krizové centrum..)
9. adaptační pobyty

Volnočasové aktivity:

Ve škole fungují:

Kroužky pro 1.stupeň:

- Cvičení s hudbou
- Florbal
- Hrajeme si, tvoříme

- Psaní na klávesnici
- Klub zábavné logiky a deskových her
- Čtenářský klub
- v rámci ŠD: - Tvoření pro malé stvoření, Výtvarný kroužek

Kroužky pro 2. stupeň:

- Animace
- Příprava na Mezinárodní zkoušky AJ
- Angličtina jinak
- Kouzelný štětec
- Robo – technická dovednost
- Florbal
- Hudební kroužek
- Badatelský kroužek
- Čtenářský klub

Děti mají zájem docházet také do kroužků, které zajišťuje SVČ Domeček, ZUŠ, Sokol, taneční škola ANERI, B-Dance a další.

Pro předškolní děti každou středu organizují učitelky 1. stupně Hrátky s předškoláky (podpora adaptace předškoláků na školní prostředí).

Ve škole je umístěna schránka důvěry, kde mohou žáci předávat své dotazy, poznatky a svěřovat se se svými problémy. Ty mohou konzultovat nejen s třídním učitelem, ale také se školním metodikem prevence a výchovným poradcem. Ke schránce důvěry má z pedagogů přístup metodik prevence a výchovný poradce. Žáci jsou na začátku roku o jejím umístění a funkci informováni třídním učitelem v třídnické hodině.

Důležité informace o akcích jsou umístěny na webových stránkách školy, na nástěnce ve vchodu školy nebo se je žáci dozvědí ze školního rozhlasu. Informace k prevenci jsou umístěny na nástěnce v mezipatře.

Žákovský parlament:

V letošním školním roce bude opět pracovat žákovský parlament. Na schůzkách parlamentu budeme dále řešit problémy žáků i jejich návrhy na zlepšení školního prostředí, atmosféry ve třídách, ve škole. Členové parlamentu budou k předávání informací a novinek využívat také nástěnku umístěnou u šaten, aby byla dobře přístupná pro všechny žáky.

Rada rodičů, informovanost zákonných zástupců::

Ve škole funguje také rada rodičů. Rodiče diskutují na společné poradě s vedením školy, podílejí se o své názory a nápady. Dále pak informují další rodiče na třídních schůzkách o probíraných věcech.

ZŠ Vyhlídka pořádá akce nejen pro děti, ale také pro rodiče. Informace si mohou najít na webových stránkách školy nebo prostřednictvím letáčků. Jedná se např. o vánoční nebo velikonoční dílny, projekty školy apod.

Na úvodní třídní schůzce jsou zákonní zástupci seznámeni se školním řádem, o akcích a programu prevence jsou informováni na stránkách školy a také prostřednictvím žáků (zápisy v žákovských knížkách, letáčky apod.).

8. Metodická a koordinační činnost školního metodika prevence:

1. Středisko metodika prevence na škole
2. Konzultační hodiny: úterý 13:30 – 14:30 hod., jinak dle telefonické, mailové domluvy dle potřeb jak žáků, tak zákonných zástupců
3. Nástěnka prevence
4. Schránka důvěry (umístěna u kabinetu výchovného poradce)
5. Informace pro pedagogy na pracovních poradách
6. Informace na webových stránkách školy

9.Školní řád:

- Školní řád zahrnuje pravidla chování ve škole a na školních akcích
- obsahuje body, které se týkají výskytu a zneužívání návykových látek, šikany
- zahrnuje pravidla chování ve škole a školních akcích
- je umístěn na webových stránkách školy, v ředitelně a k nahlédnutí u třídních učitelů

Žáci jsou se školním řádem seznámeni vždy první školní den, zákonní zástupci jej mají k prostudování u třídních učitelů v tištěné podobě nebo v elektronické podobě na webových stránkách školy. Na první třídní schůzce zákonný zástupce potvrdí seznámení se školním řádem svým podpisem.

10. Školní strategie prevence 2019 - 2027:

Škola má strategii prevence rizikových jevů. (viz samostatný dokument Školní strategie prevence)

Pokud má podezření na užívání návykových látek žáky nebo na jejich problémové chování (šikana, záškoláctví apod.), přistoupí k následným opatřením:

- Individuální pohovor s daným žákem
- Pohovor se zákonným zástupcem, návrh na konzultaci s odborníkem
- Při závažném problému škola kontaktuje OSPOD
- Navržení odpovídajícího trestu
- Následná kontrola

11. Spolupráce s organizacemi:

V rámci prevence škola spolupracuje :

- s PPP
- s okresní metodičkou prevence
- s OSPODem Valašské Meziříčí
 - s Městskou policií ve Valašském Meziříčí
 - s Policií ČR
 - s krizovým centrem Valašské Meziříčí
 - s nadačním fondem Albert v rámci zdravého životního stylu
 - s nízkoprahovým centrem Zastávka
- s Klubem MOST Valašské Meziříčí
- s DIS Fryšták

12. Hodnocení:

Jednotlivé akce budou průběžně hodnoceny jak pedagogy, tak žáky. Celkové hodnocení MPP proběhne na konci školního roku. Za realizaci programu zodpovídá školní metodik prevence ve spolupráci se zástupkyní ředitele školy. Hodnocení bude zveřejněno na webových stránkách školy.

13. Závěr:

S MPP budou seznámeni všichni pedagogičtí pracovníci i zákonní zástupci prostřednictvím porad, webových stránek a třídních schůzek. MPP je součástí školního vzdělávacího plánu.

Ve Valašském Meziříčí 30.9.2019

Školní metodik prevence: Mgr. Alena Ešlerová

Ředitelka školy: Mgr. Daniela Miklová